

Sammanfattande rapport 2024

Biosfärambassadörernas insatser i Unesco Biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle

Inledning

Unesco biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle är ett modellområde för hållbar samhällsutveckling där ekologiska, sociala och ekonomiska perspektiv samspelar. Arbetet bedrivs i nära samverkan mellan civilsamhälle, näringsliv, akademi och offentlig sektor. En central del i detta arbete är biosfärambassadörerna, som är engagerade individer som i sina professionella och ideella sammanhang sprider kunskap, inspirerar till hållbara val och omsätter biosfärområdets värden i praktisk handling.

Denna rapport sammanfattar biosfärambassadörernas aktiviteter under år 2024. Sammanställningen baseras på 16 inkomna aktivitetsrapporter från biosfärambassadörer, vilka tillsammans ger en representativ bild av ambassadörskapets omfattning, inriktning och bidrag under året. Underlaget bygger på inkomna ambassadörrapporter och visar bredden av insatser med allt från folkbildning, guidning och pedagogiska aktiviteter till forskning, kulturinsatser, näringslivssamverkan och vardagsnära hållbarhetsengagemang.

Biosfärambassadörskapets syfte och roll

Biosfärambassadörerna fungerar som länken mellan biosfärområdets övergripande mål och människors vardag. Ambassadörskapet syftar till att:

- Sprida kunskap om vad ett Unesco biosfärområde är och står för
- Inspirera till hållbara livsstilar och verksamheter
- Stärka lokalt engagemang och delaktighet
- Bidra till långsiktig omställning genom konkreta handlingar

Ambassadörernas arbete ligger i linje med biosfärområdets tre huvudfunktioner: **bevara**, **utveckla** och **stödja**, där natur- och kulturvärden värnas samtidigt som samhället utvecklas på ett hållbart sätt med stöd av kunskap, dialog och lärande.

Övergripande bild av aktiviteter 2024

Under 2024 har biosfärambassadörerna genomfört ett stort antal aktiviteter som tillsammans bidragit till:

- Ökad medvetenhet om hållbar utveckling
- Stärkt biologisk mångfald och naturvård
- Främjande av social gemenskap, folkhälsa och integration
- Stöd till lokal ekonomi, kulturarv och hållbart företagande

Insatserna har skett i många olika sammanhang: förskolor och skolor, föreningsliv, kulturmiljöer, guidningar, evenemang, forskning, näringsliv, turism, sociala medier och vardagliga möten med invånare och besökare.

Tematiska insatsområden

Kunskap, lärande och folkbildning

Många ambassadörer har arbetat med utbildning och kunskapsspridning. Exempel är:

- Miniambassadörsutbildningar för barn och unga
- Föreläsningar, guidningar och workshops
- Utställningar om natur, kultur och hållbar utveckling
- Integration av biosfärområdet i högre utbildning och akademiska arbeten

Dessa insatser stärker förståelsen för sambanden mellan människa, natur och samhälle och bidrar till livslångt lärande.

Biologisk mångfald och naturvård

Flera aktiviteter har haft tydligt fokus på biologisk mångfald och ekosystem:

- Pollinatörstråk och LONA-dagar
- Rewilding, skräpplockning och minskad nedskräpning
- Forskning om Kinnekulles vegetation
- Naturguidningar och skyltning längs leder och stråk

Insatserna bidrar både till konkreta naturvårdsåtgärder och till ökad förståelse för naturens värden.

Hållbara livsstilar och konsumtionsval

Ambassadörerna har i stor utsträckning lyft vardagsnära hållbarhetsfrågor, såsom:

- Textilt återbruk och minskad konsumtion
- Ekologisk, lokal och rättvis handel
- Plastminskning och skräpfria miljöer
- Hållbar mat, fika och frukost

Genom att visa på praktiska alternativ i vardagen bidrar ambassadörerna till beteendeförändringar och ökad handlingskraft.

Kultur, kulturarv och lokal identitet

Kulturens roll i hållbar utveckling har varit tydlig under 2024:

- Utställningar och föreläsningar om historiska personer och landskap
- Hantverk, kulturdagar och mötesplatser
- Kopplingar mellan kulturarv, natur och identitet

Dessa insatser stärker platsens attraktionskraft och bidrar till social hållbarhet och lokal stolthet.

Turism, värdskap och näringsliv

Flera ambassadörer verkar inom besöksnäring och företagande:

- Information till turister, vandrare och paddlare
- Infopoints, broschyrer och anslagstavlor
- Dialog med researrangörer och internationella gäster
- Påverkansarbete för högre hållbarhetsambitioner i organisationer och företag

Detta bidrar till ett hållbart värdskap och till att biosfärområdet synliggörs både nationellt och internationellt.

Koppling till Agenda 2030 – de globala målen

Biosfärambassadörernas insatser under 2024 bidrar särskilt till följande globala mål:

- **Mål 3 – God hälsa och välbefinnande:** genom friluftsliv, folkhälsa, social gemenskap och trygga mötesplatser
- **Mål 4 – God utbildning för alla:** genom folkbildning, skolprojekt och kunskapsspridning
- **Mål 11 – Hållbara städer och samhällen:** genom lokalt engagemang, kulturmiljöer och tillgängliga naturmiljöer
- **Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion:** genom återbruk, hållbara val och minskad nedskräpning
- **Mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna:** genom klimatsmarta val, utbildning och beteendeförändringar
- **Mål 14 – Hav och marina resurser:** genom minskad nedskräpning och skydd av Vänern
- **Mål 15 – Ekosystem och biologisk mångfald:** genom naturvård, pollinatörsinsatser och forskning
- **Mål 17 – Genomförande och partnerskap:** genom samverkan mellan civilsamhälle, akademi, näringsliv och offentlig sektor

Samlad bedömning och framtidsperspektiv

Sammanställningen av aktiviteter under 2024 visar tydligt att biosfärambassadörerna utgör en avgörande resurs för biosfärområdets långsiktiga utveckling och genomförande av uppdraget

som Unesco biosfärområde. Tillsammans utgör de ett levande nätverk av kunskap, engagemang och handlingskraft.

Ambassadörernas samlade insatser bidrar till att:

- omsätta biosfärområdets mål i praktisk handling
- stärka lokal förankring och regional samverkan
- öka biosfärområdets synlighet och relevans i ett nationellt och internationellt sammanhang

Majoriteten av ambassadörerna uttrycker också en vilja att fortsätta sitt engagemang kommande år, vilket ger goda förutsättningar för vidare utveckling, fördjupad samverkan och nya initiativ.